

Jevgenij Těrpugov: Gag v tvorbě Alexandra Tatarského

posudek vedoucího práce (obsahové části)

Alexandr Tatarskij je významná postava sovětské a později ruské animace. U nás je málo známý a proto jsem při diskusi s Žeňou Těrpugovem o tématu jeho teoretické diplomové práce s radostí uvítal, že by se rád touto problematikou zabýval. Výsledkem je tato práce, v níž se zaměřil na typický rys Tatarského tvorby, což je systematická práce s filmovým animovaným gagem.

Aby vysvětlil a teoreticky prozkoumal specifičnost gagů Alexandra Tatarského, musel diplomant věnovat úvodní část své práce obecné teorii gagu, v čemž mu velmi napomohla známá studie Václava Havla a dnes už pozapomenutá studie filmaře Víta Hrubína, publikovaná v roce 1970 ve Filmu a době.

Velice důležitou této teoretické části je biografie Alexandra Tatarského. Pocházel z cirkusového prostředí, což je skutečnost, která se pak přímo osudově promítla do celého jeho filmového díla. Jeho tvůrčí začátky jsou spojeny s kyjevským studiem Kyjevnaučfilm, kde ho velmi ovlivnil klasik tohoto studia David Čerkasskij. Dalším určujícím faktorem pro jeho tvorbu bylo setkání s Igorem Kovaljovem. Spolu se rozhodli, že se budou věnovat autorské tvorbě a spolu pak v roce 1997 založili první ruské soukromé studio animovaného filmu Pilot, které v roce 2010 po předčasné smrti Alexandra Tatarského ukončilo svou činnost.

Dále se diplomant zabývá specifikou tvorby Alexandra Tatarského a zjišťuje, dle mého názoru zcela správně, že nejtypičtějšími rysy jeho tvorby jsou humor, velké množství gagů, metamorfózy, absurdita, karikatura, vizuální způsob vyprávění a dynamický rytmus jeho animace.

V následující praktické části Žeňa detailně rozebírá tři zásadní filmy Alexandra Tatarského – Plastelínovou vránu, Padal loňský sníh a Vyšetřování vedou Koblížkové.

Zaměřuje se především na systém, jakým Tatarskij uvádí gagy do těchto svých filmů a shledává podobnost, mimo jiné, i s klasickými hranými groteskami němého filmu.

v Závěru potom sumarizuje své poznatky a zjištění.

Po obsahové stránce obsahuje diplomová práce Ženi Těrpugova všechny formální požadavky na diplomové práce. Je srozumitelně strukturovaná, vyhovuje svým rozsahem, citace a prameny jsou zřetelně označeny a uvedeny. Práce se týká konkrétních filmů Alexandra Tatarského. Optimální by tedy bylo, uvést je jako přílohu. Chápu, že to z autorsko právních důvodů není možné, ale filmy jsou zveřejněny na internetu, a bylo by tedy vhodné zařadit k internetovým pramenům i

linky na ně. Co však v textu výrazně chybí je obrazový doprovod, který je pro práce tohoto druhu důležitým doplňkem. Jeho absence je zřejmě způsobena tím, že Žeňa pracoval na svém textu až příliš samostatně. Institut vedoucího práce využíval hlavně v začátcích při poradách o struktuře, pramenech, atd. Potom se již zcela soustředěně věnoval práci na svém bakalářském filmu a, i když měl text napsaný, už mě s ním s potřebným předstihem neseznámil.

Po zvážení všech kladů a nedostatků hodnotím jeho práci známkou C a doporučuji ji k obhajobě.

1. září 2018

Jiří Kubíček